

Prekid skotnosti u pasa i mačaka

Prof.dr.sc. Darko Gereš
IX semestar

Nekirurški način prekida skotnosti

Poanta:

- blokada implantacije
- učinak na maternicu
- blokada ili interferencija progesteronskog održavanja gestacije

Graviditet održava progesteron koji stimulira razvoj, diferencijaciju i glandularnu sekreciju endometrija.

Endometrijska sekrecija neophodna za:

- razvoj predimplantacijskog embrija
- implantaciju
- razvoj placentе
- redukciju miometrijske kontraktilnosti

Prekid skotnosti

- **Metode i pripravci za prekid skotnosti:**

- učinkoviti
- praktični
- jeftini
- ne uzrokuju nuzučinke (ili su minimalni)

Estrogeni

Postkoitalna kontracepcija; intercepcija

Estrogeni (estradiol benzoat, cipionat):

kao interceptiv nakon nepoželjnog parenja
(prvih 6-10 dana embrionalnog razvoja)

- **Visoke doze** estrogena jer produljuju boravak embrija u jajovodu
- **Loša strana:**
ne postoji objektivna metoda detekcije skotnosti

Estrogeni

Nuzučinci:

- **ponovno tjeranje (nerijetko nimfomanično)**
(jer se faza spolnog ciklusa vraća u prethodnu (sekrecijsku tj. estrogensku))
- **moguć prolongirani estrus**
(što povećava rizik ponovnog nepoželjnog parenja)
- **povišen rizik karcinogeneze i kardiovaskularnih komplikacija**
(prvenstveno tromboze)
- **povišen rizik piometre**
- **rizik jatrogene destrukcije koštane srži**

Antiestrogeni (Tamoksifen citrat)

- Nije jasno zašto u kuja djeluje estrogenički
- Za prekid skotnosti sa boljim učinkom u kasnom proestrusu
- **Žestoki nuzučinci:**
 - visoka pojavnost endometritisa sa posljedičnim COD, pa uporaba, uprkos učinkovitosti nije preporučljiva

Deksametazon

- **I oralno učinkovit**

(posebice gdje nije moguća hospitalizacija ili svakodnevno apliciranje)

- **Početakom i sredinom skotnosti (uz dijagnosticiran graviditet)**

- **Smeđi iscjedak (premda može biti asimptomatski (resorpcija))**

- **Nuzpojave**

- polidipsija i poliurija
- laktacija i mučnina u vrijeme resorpcije ili pobačaja
- adrenalna supresija

Antiprogestini (antagonisti progesteronskih receptora)

- Sintetski steroidi koji nemaju tipične progesteronske učinke, ali se vežu (okupiraju) identična mjesta vezanja (progesteronske receptore), kao i progesteron
- ***Mifepriston (RU 486)***
- ***Aglepriston (RU 534)***

Inhibitori sinteze progesterona (Epostan)

- Izvrstan pripravak za prekid skotnosti
(100% učinkovit u bilo kojoj fazi gestacije)
- **Blokator progesteronske sinteze**
 - inhibira hidrokso-steroid-dehidrogenazu delta 4-5 izomerazu (enzimski sustav koji konvergira pregnenolon u progesteron) te na taj način reducira razinu progesterona u kuja
- Potpun učinak i bez nuzpojava

Derivati izokvinolina

- **nehormonski kontraceptivni agens za postkoitalni prekid koncepcije**
- **u razdoblju između parenja i 15. dana skotnosti**
- **nema nuspojava**
(prednost u odnosu na estradiolove pripravke)

Sintetski analozi PGF2alfa

- **supresijom progesterona**
(uspješno prekida graviditeta)

Učinkoviti u srednjoj i kasnoj gestaciji

Nuzučinci:

- hipersalivacija, bradikardija, defekacija, uriniranje i emeza

- **Terapija traje do potvrde pobačaja (UZV)**

Dopaminski agonisti

- *Bromokriptin, kabergolin, metergolin:*

Ergot alkaloidi agonističkog učinka na dopaminske D2 receptore

(uzrokuju redukciju sekrecije prolaktina sa
posljedičnom depresijom progesterona)

- **Učinkoviti poslije 30. dana gestacije**

Dopaminski agonisti

- sredinom skotnosti ili kasnije
- **Bromokriptin:**
 - česte nuspojave (afagija, ataksija, emeza)
- **Kabergolin:**
 - učinkovitiji uz niže doze i sa blažim nuspojavama
 - sporije se metabolira pa je dostatno svakih 48 sati
- **Metergolin**, antagonist serotoninskih receptora

Kombinacija dopaminskih agonista i sintetskih analoga PGF2alfa

- **Održanje skotnosti uvjetovano je funkcionalnim CL**
(ovisijim o hipofizi nego maternici i posteljici)
- **Načelno, za održanje CL odgovorni su LH i PRL:**
 - LH je dostatan u prva četiri tjedna
 - u drugoj polovini gestacije, glavni luteotropin postaje prolaktin

Kombinacija dopaminskih agonista i sintetskih analoga PGF2alfa

- **U 2. polovici skotnosti za supresiju PRL (i progesterona)**
- Ova kombinacija posljednjih se godina intenzivno koristi u indukciji pobačaja u kuja jer se pokazala potpuno učinkovitom i bezopasnom.